

Posudek diplomové práce

Bc. Markéta Herdegenová: *Česká umělecká literatura na současném španělském knižním trhu*

Posuzovanou diplomovou práci jsem si přečetla se zájmem, neboť zpracovává téma, které je mi blízké, neboť se mu taktéž věnuji ve svém vlastním translatologickém výzkumu. Práce má teoreticko-empirický charakter a detailně líčí „osudy“ české překladové literatury ve Španělsku v 21. století (začíná rokem 1989 a soustředí se především na situaci po roce 2000).

Jako úvodní informaci nabízí diplomantka výzkumné otázky a metodologické nástroje, které použila k provedení výzkumu (sběr a analýza materiálu a řízené rozhovory). V zadání práce je uvedena také další metoda, dotazníkové šetření, proč jej nakonec diplomantka neprovedla?

Následuje kapitola věnovaná historii česko-španělských kulturně-literárních vztahů, přičemž hlavní důraz je kladen na (první) překlady z obou jazyků. V sekci věnované přehledu současné české literatury na španělském trhu oceňuji především oddíly věnované možnostem podpory, literárním cenám, agentům a veletrhům (ve většině případů autorka postupuje od obecných informací k těm konkrétním týkajícím se česko-španělského světa). Část věnovaná nakladatelské praxi je nevyvážená, bohužel primárně vychází pouze z českého prostředí, nepopisuje uceleně situaci na španělském trhu (diplomantka nekonzultovala žádnou sekundární literaturu věnovanou tomuto tématu?), tu se heslovitě dozvídáme až z rozhovorů. Čtvrtá, poslední kapitola se pak věnuje vlastnímu překladatelko-nakladatelskému sektoru, nejprve představuje přední překladatele z češtiny do španělštiny a poté analyzuje data z provedených rozhovorů. Zde není jasně uvedeno, proč diplomantka udělala rozhovory pouze s polovinou překladatelů? Byla to její vlastní volba? Podle jakého klíče postupovala? Nebo oslovila všechny a pozitivní odpověď dostala jen od čtyř respondentů? Proč přepisy nejsou součástí práce? Respondenti nesouhlasili? Byl by to jistě cenný materiál pro budoucí výzkum...

V závěru autorka shrnuje zjištěné poznatky, zde se domnívám, že na základě výpovědí pouze čtyř překladatelů studentka paušalizuje a přesvědčivě prezentuje charakteristiky překladatelů české literatury do španělštiny (s ohledem na počet respondentů je nutno diplomantčiny závěry relativizovat). S tím nesouhlasím, protože např. situace M. Zgustové či F. de Valenzuely je úplně jiná. Na základě dat získaných v předkládané diplomové práci a z mého vlastního bádání usuzuji, že lze překladatele české literatury do španělštiny rozdělit do dvou skupin, které vykazují shodné charakteristiky: ti, co žijí trvale v ČR, a ti, co ve Španělsku.

Práce se ve velké míře věnuje nakladatelskému sektoru (což si trochu protiče s navrhovaným možným budoucím výzkumem na str. 79), proto by bylo záhodno vyzpovídat také nějakého nakladatele (např. Joan Tarrida) nebo osoby aktivní na česko-španělském trhu (např. Iveta Gonzálezová). Uvažovala autorka o této možnosti?

Zásadní výtku mám ke skutečnosti, že se diplomantka, s ohledem na studovaný obor, vůbec nevěnuje translatologickým východiskům, např. překládání z malých kultur, polysystémovou teorii, historiografický výzkum či postavení osobnosti překladatele v rámci překladatelského (a nakladatelského) procesu nejen z hlediska západní, ale i československé translatologie.

Práce je sice přehledně členěna, avšak z hlediska formálního jsou velkou „vadou na kráse“ překlepy a četné neobratné formulace (text postrádá finální redakci). Navíc text neodpovídá odbornému stylu, mnohé pasáže jsou velmi redundantní a repetitivní.

Diplomová práce Bc. Markéty Herdegenové splnila stanovený cíl a může posloužit jako inspirace pro další výzkum.

Na základě výše uvedeného doporučuji diplomovou práci k obhajobě a předběžně ji hodnotím známkou „dobře“ až „velmi dobře“.

V Praze 5. září 2023

PhDr. Mgr. Petra Mračková Vavroušová, Ph.D.
oponent